

[Indenrigsministeren]

en periode, hvor det som siden 1983 har været muligt for kommunerne at holde uændret skat og samtidig lade kassebeholdningerne vokse fra 9 mia kr. til 17 mia kr.

Jeg synes derfor, det vil være en god indledning til mit svar at pege på de væsentligste af de forbedringer, som regeringens politik har medført.

For det første er det næsten lykkedes at nå målsætningen om et uændret aktivitetsniveau i den kommunale og dermed den samlede offentlige sektor, og det har givet plads til det ikke uvæsentlige, at der kunne skabes op mod 100.000 nye arbejdspladser i den private sektor. Samtidig har kommunerne kunnet forbedre servicen på nogle områder, især ældreområdet. B.l.a. er der igangsat meget byggeri af ældreboliger, og det har kunnet gøres uden at forringe serviceniveauet andre steder, fordi kommunerne opnår besparelser på grund af det faldende børnetal.

Aktiviteten i den private sektor er steget og arbejdsløsheden faldet. Det har givet øgede skatteindtægter til kommunerne, ikke alene fra personbeskatningen, men også fra kommunernes andel af de stærkt stigende selskabsskatter.

Samtidig har det skabt forbedringer på udgiftssiden. Antallet af familier, der modtager kontanthjælp, er faldet med over 30.000 – et ikke ringe tal. Tilsammen har denne udvikling betydet, at kommunerne har kunnet holde skatterne i ro. Den vækst i skattetryk, der tidligere så ud til at være næsten uafvendelig, er hørt op.

Og ikke nok med det. Kommunernes indtægter har i de seneste år oversteget udgifterne. Der er som noget nyt opstået et overskud i den kommunale sektor: 3,5 mia kr. i 1983 og over 6 mia kr. i 1984 er overskuddet. De kommunale kasser er som følge heraf blevet forøget med ikke mindre end 8½ mia kr. i løbet af 1983 og 1984. Det svarer til en stigning på 70–80 pct., og det har betydet, at kassebeholdningerne nu er kommet op på et beløb af størrelsesordenen 17 mia kr.

Hertil kommer, at kommunerne på en række felter har fået større frihed til selv at disponere. Der bliver større frihed i personalepolitikken, og vi giver flere muligheder for frihed for kommunerne til selv at indrette sig og lægge politikken. Og det er en udvikling, der i de kommende år vil fortsætte, idet det

er regeringens opfattelse, at tingene skal løses så tæt på borgerne som muligt.

Det er også tankegangen bag frikommuneprojektet, som vi har taget initiativ til for at skabe mulighed for at afprøve helt nye ideer til et styrket kommunalt selvstyre.

Men også på en hel række andre felter er der sket en opblødning af stive regler og normer, så kommunerne i højere grad er i stand til at tilrettelægge deres politik selv. Pressen, oppositionen i folketinget og undertiden kommunerne selv fremstiller ofte regeringens kommunalpolitik, som om den kun bestod af nedskæring på nedskæring, men ingen af tallene tyder på, at der sker nedskæringer – tværtimod.

Da regeringen trådte til, var forholdene i den kommunale sektor præget af usikkerhed, konjunkturernes indvirkning på økonomien og en deraf følgende uro om budgetlægningen. Priser og lønninger steg med over 12 pct. dengang, og det var betydeligt mere, end kommunerne og staten selv havde kalkuleret med. Det gav usikkerhed overalt i budgetlægningen, og det gav vanskeligheder med at holde skatten i ro.

Nu er det anderledes, nu er pris- og lønstigningerne bremset. Arbejdsløsheden var ved regeringens tiltræden voksende. Det betød, at udskrivningsgrundlaget havde svært ved at følge med priserne, og at udgifterne til kontanthjælp steg og steg. Nu vokser aktiviteten, og dermed vokser også udskrivningsgrundlaget. Samtidig mindskes udgifterne til kontanthjælp.

Regeringen har herudover indført et kommunalt budgetværn, der betyder, at kommunerne kompenseres ikke alene i forbindelse med udlægning af opgaver, men også for merudgifter som følge af nye love og cirkulærer, en situation, som kommunerne ikke kendte under den tidligere regering. F.eks. fik kommunerne kompensation for merudgifterne til arbejdsmarkedets uddannelsesfond og for udgifterne til den forlængede barselordning, og alle andre udgifter af denne art kompenseres også automatisk.

Med konjunkturreguleringen af den kommunale økonomi sker der nu en neutralisering af den konjunkturmæssige påvirkning af kommunernes og amtskommunernes økonomiske forhold, og det vil sige, at den kommunale sektor afskærmes fra de økonomiske virkninger af skiftende konjukturer – ikke